Maastricht University

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2011. Feiten en cijfers

Citation for published version (APA):

Meng, C. M., & Verhagen, A. M. C. (2012). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2011. Feiten en cijfers*. ROA. ROA Fact Sheets No. 001 https://doi.org/10.26481/umarof.2012001

Document status and date:
Published: 01/01/2012

DOI:
10.26481/umarof.2012001

Document Version:
Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

• A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
• The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
• The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

Link to publication

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the “Taverne” license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 25 Apr. 2024

Maastricht University Leading in Learning!

Research Centre for Education and the Labour Market | ROA

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2011

Feiten en cijfers

ROA Fact Sheet

ROA-F-2012/1

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

1. Inleiding

Het ROA verricht jaarlijks onderzoek onder schoolverlaters naar de overgang van school naar vervolgopleiding of arbeidsmarkt. Dit fact sheet presenteert de resultaten van de meting die eind 2011 door het ROA is gehouden onder de afgestudeerden van het schooljaar 2009-2010, dat wil zeggen ongeveer anderhalf jaar na het voltooien van de opleiding. De resultaten hebben betrekking op nagenoeg de volle breedte van het onderwijs: VMBO, MBO-BOL, MBO-BBL, HAVO, VWO en HBO[1]. Binnen het MBO wordt er nog onderscheid gemaakt tussen enerzijds de niveaus 1 en 2 en anderzijds de niveaus 3 en 4. De data in het fact sheet zijn geaggregeerd, maar in de bijlage wordt ook nog een overzicht gegeven van de cijfers per opleidingsniveau gedifferentieerd naar studierichting. Voor de volledige resultaten met betrekking tot 2011 wordt verwezen naar het ROA-rapport "Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2011". In totaal zijn 81.865 gediplomeerde schoolverlaters en afgestudeerden benaderd. De totale respons bedroeg 33%.

2. Voorbereiding

Tabel 1 laat zien in hoeverre men geslaagd is in het startbekwaam maken van leerlingen voor de arbeidsmarkt. Van de totale gediplomeerde uitstroom vindt 39% dat de gevolgde opleiding een goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt. Dit percentage is het laagst bij gediplomeerden van VMBO[2] (1 op de 4 gediplomeerde VMBO'ers vindt de opleiding een goede basis voor de arbeidsmarktintrede), en het hoogst bij de hogere niveaus van BBL (57%). Voor BOL en in het bijzonder BBL geldt dat gediplomeerden van de hoogste niveaus vaker vinden dat de gevolgde opleiding een goede basis biedt om te starten op de arbeidsmarkt dan studiegenoten van de lagere niveaus. In het HBO vindt iets minder dan de helft (46%) de gevolgde opleiding een goede basis om te kunnen starten op de arbeidsmarkt. Wat betreft de afzonderlijke opleidingssectoren valt verder op dat gediplomeerden van gezondheidszorg op de hogere MBO-niveaus vaak van mening zijn dat de gevolgde opleiding een goede basis vormt om de arbeidsmarkt te betreden, terwijl gediplomeerden van BBL economie en in het bijzonder BOL economie deze mening juist niet delen.

In tabel 1 wordt tevens weergegeven welk deel van de gediplomeerden de gevolgde opleiding een goede basis vindt voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden gedurende de loopbaan. In tegenstelling tot de vraag in hoeverre de opleiding een goede basis vormt voor het starten op de arbeidsmarkt, de korte termijn doelstelling van het onderwijs, zeggen deze cijfers iets over de langere termijn doelstelling van het onderwijs. Van de totale groep gediplomeerden is 57% van mening dat de gevolgde opleiding een goede basis vormt voor de verdere ontwikkeling van kennis en vaardigheden. BBL'ers en HBO'ers zijn daarbij iets vaker dan gemiddeld tevreden over deze lange termijn doelstelling van het onderwijs. De gediplomeerden van de hogere BBL-niveaus zijn hier met 64% het vaakst tevreden over. Gediplomeerden uit de sector gezondheidszorg over bijna de hele breedte van het onderwijs zijn hier eveneens vaak tevreden over.

Tabel 1
Starten op arbeidsmarkt en verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden

	VMBO	MBO-BOL 1/2	MBO-BOL 3/4	MBO-BBL 1/2	MBO-BBL 3/4	HBO
Opleiding biedt goede basis om te starten op de arbeidsmarkt (%)	25	40	43	45	57	46
Opleiding biedt goede basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)	55	53	56	51	64	60

Bron: ROA (SIS)

3. Vervolgonderwijs

Na het afronden van de studie kunnen schoolverlaters er voor kiezen om de arbeidsmarkt te betreden of om verder te leren. In figuur 1 staat een overzicht van de kwalificerende vervolgtrajecten van de gediplomeerde schoolverlaters uit het onderzoek. De figuur vermeldt per onderwijssoort het percentage van de gediplomeerde schoolverlaters dat sinds het moment van afstuderen naar een bepaald kwalificerend vervolgtraject is gegaan evenals het percentage dat niet voor een kwalificerend vervolgtraject heeft gekozen. Voor de duidelijkheid zijn in de figuur de BOL- en BBL-niveaus samengevoegd en worden alleen vervolgtrajecten met een aandeel van ten minste 5% weergegeven.

Van het AVO stroomt het overgrote deel door naar een vervolgopleiding. Van de totale groep HAVO-respondenten is 83% doorgestroomd naar een HBO-opleiding. Van de VWO'ers is 11% naar het HBO gegaan en heeft het merendeel (77%) voor een studie in het WO gekozen. Van de gediplomeerde VMBO-respondenten gaat minder dan 5% niet verder met een vervolgopleiding. De doorstroom van VMBO naar HAVO is volgens de figuur kleiner dan 5%. Hier is mogelijk sprake van een lichte onderschatting, omdat scholieren die binnen dezelfde middelbare school van VMBO naar HAVO doorstromen iets minder zouden kunnen responderen dan degenen die naar een andere instelling gaan.

1. Aangezien ROA de meting onder afgestudeerden van het WO niet langer in eigen beheer heeft, worden geen resultaten voor universitair afgestudeerden in dit fact sheet gepresenteerd.
2. Dit ligt in de lijn der verwachting, aangezien een VMBO-opleiding geen startkwalificatie biedt.

Figuur 1
Kwalificerende vervolgtrajecten na het verlaten van de opleiding

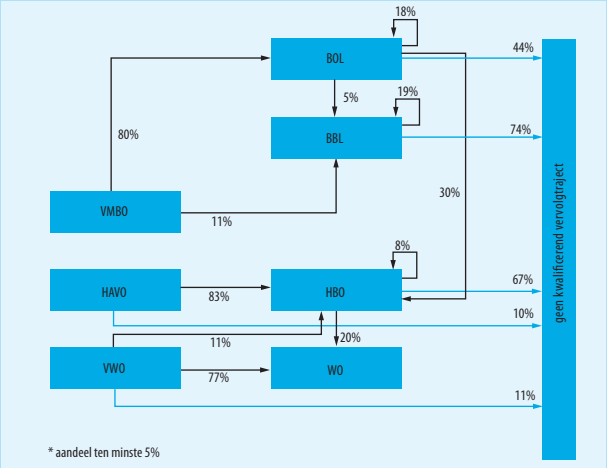

Bron: ROA (SIS)

Aan de schoolverlaters die doorstromen naar een vervolgopleiding is gevraagd hoe zij de aansluiting beoordelen tussen de voltooide opleiding en de vervolgopleiding. Figuur 2 geeft weer welk deel van de verder lerende schoolverlaters deze aansluiting voldoende of goed vindt. Aangezien de doorstroom vanuit het hoger onderwijs naar regulier vervolgonderwijs gering is en het feit dat het hoger onderwijs niet primair gericht is op vervolgonderwijs, is de betreffende vraag niet voorgelegd aan HBO-afgestudeerden. De overgrote meerderheid van de doorstromers naar een vervolgopleiding is van mening dat de aansluiting tussen de eerder gevolgde opleiding en de vervolgopleiding redelijk tot goed is. Bij het MBO-BOL valt op dat het oordeel over een goede aansluiting duidelijk afneemt naarmate het gevolgde onderwijsniveau toeneemt. Is 78% van de gediplomeerden van het MBO-BOL niveau 1 en 2 tevreden over de aansluiting, onder de gediplomeerden van de hogere MBO-BOL niveaus is het gemiddeld 'slechts' 61%. Dit betekent natuurlijk tegelijkertijd dat bijna 40% de aansluiting matig of slecht vindt. Verder blijkt dat gediplomeerden uit de gezondheidszorg behoorlijk tevreden zijn over de aansluiting.

Figuur 2
Percentage van de verder lerende schoolverlaters dat de aansluiting tussen de gevolgde opleiding en de vervolgopleiding voldoende of goed vindt

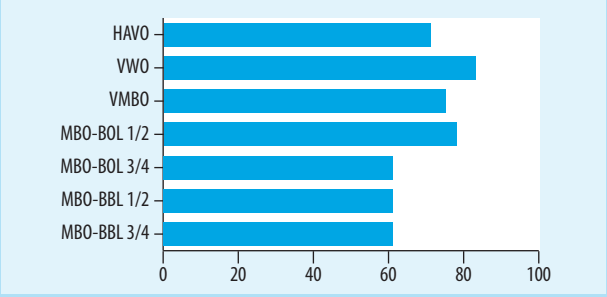

Bron: ROA (SIS)

Naast het totale aandeel jongeren dat de vervolgopleiding voortijdig verlaat, laat figuur 3 zien welk deel van hen de vervolgopleiding op het enquêtemoment heeft verlaten zonder aan een nieuwe studie begonnen te zijn (de netto uitvallers) en welk deel van vervolgopleiding gewisseld is. In totaal geeft 12% van de verder lerende schoolverlaters op het enquêtemoment aan gestopt te zijn met de aanvankelijk gekozen vervolgopleiding. Van alle onderwijsniveaus zijn het de Havisten en VWO'ers die het vaakst voortijdig stoppen met de vervolgopleiding (respectievelijk 17% en 15%). Schoolverlaters van de lagere niveaus binnen BBL (3%) stoppen daarentegen het minst vaak voortijdig met de vervolgopleiding. Voor beide leerwegen binnen het MBO geldt bovendien dat schoolverlaters van de hogere niveaus vaker voortijdig met de vervolgopleiding stoppen dan studiegenoten van de lagere niveaus. Doorstromers van het HBO doen het beter dan gemiddeld; van deze groep stopt 7% voortijdig met de vervolgopleiding.

Het percentage 'afhakers' vlak na aanvang van de vervolgstudie is in werkelijkheid echter minder problematisch dan het op het eerste gezicht lijkt. Wellicht nog belangrijker dan de totale groep 'afhakers', is het percentage van hen dat ook niet meer aan een andere studie begint. Met andere woorden is de netto uitval nog interessanter dan de bruto uitval. Daarom rijst de vraag: welk deel van de uitvallers zijn studiewisselaars en welk deel heeft daadwerkelijk het onderwijs verlaten? Van de 12% doorstromers die voortijdig gestopt zijn met de vervolgopleiding is 8%-punt van studie gewisseld. Deze jongeren blijven dus voor het onderwijs behouden, maar lijken in eerste instantie een verkeerde studiekeuze te hebben gemaakt. De overige 4%-punt bestaat uit netto uitvallers. Vergelijkbare cijfers zien we ook voor de doorstromers van het VMBO (7% studiewisselaars en 3% netto uitval). Het relatief grote percentage uitvallers onder Havisten bestaat voor het grootse deel uit studiewisselaars (14%) en dat geldt ook voor de gestopte VWO'ers (14%) Hiertegenover staat dat de, weliswaar relatief kleine, groep gediplomeerden van het MBO-BBL dat de vervolgopleiding vroegtijdig verlaat het onderwijs dan ook definitief verlaat.

Figuur 3
Percentage dat de vervolgopleiding voortijdig heeft verlaten (netto uitval) en het percentage studiewisselaars

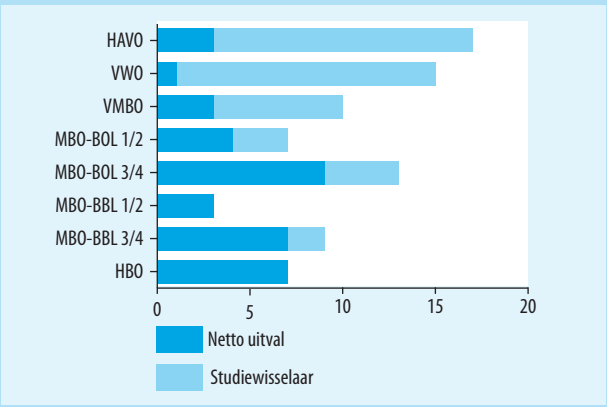

Bron: ROA (SIS)

4. Arbeidsmarkt

In plaats van te kiezen voor een vervolgopleiding kunnen gediplomeerden er natuurlijk eveneens voor kiezen om een baan te zoeken en zich aan te bieden op de arbeidsmarkt. De jongeren die in dit fact sheet centraal staan hebben hun diploma daarbij in het schooljaar 2009-2010 behaald. Het gros van hen behaalde het diploma in het voorjaar/zomer 2010. Terwijl in deze periode de Nederlandse economie met zo'n 2% aan het groeien was, valt het moment van enquête (najaar 2011) samen met een lichte economische krimp.

Er zijn verschillende indicatoren die aangeven hoe soepel de overgang tussen onderwijs en arbeidsmarkt verloopt voor schoolverlaters. Allereerst kan er bijvoorbeeld gekeken worden naar het werkloosheidsniveau onder schoolverlaters die zich aanbieden op de arbeidsmarkt (figuur 4). De totale werkloosheid onder schoolverlaters op het moment van enquêteren bedraagt 7.4%, wat een stijging van zo'n 1%-punt tegenover de meting in het najaar van 2010 betekent. De gevolgen van de aanhoudende economische crisis blijken vooral uit de hoge werkloosheid onder laagopgeleiden. Onder VMBO'ers is de werkloosheid 12% (2010: 8%). De werkloosheid onder BOL-gediplomeerden verschilt aanzienlijk tussen de lagere en hogere niveaus. Van de schoolverlaters van de twee laagste niveau van het MBO is maar liefst 20% werkloos (2010: 16%), terwijl dit voor schoolverlaters van de twee hoogste niveaus 8% is (2010: 6%). Op BBL-niveau is er minder werkloosheid, en bovendien verschillen de werkloosheidspercentages tussen schoolverlaters van de lagere (5%) en hogere (2%) BBL-niveaus niet zoveel van elkaar. Ook is er op dit niveau geen verdere stijging in werkloosheidspercentages sinds 2010 te zien. Het werkloosheidspercentage onder afgestudeerden van het HBO bedraagt afgerond 7% (2010: 6%). Daarnaast blijkt uit de data dat gediplomeerden van de economische sector over de hele breedte van het onderwijs relatief vaak werkloos zijn.

Het werkloosheidspercentage op het enquêtemoment zegt echter niet alles over hoe soepel de intrede op de arbeidsmarkt verlopen is. In dezelfde figuur staan daarom cijfers met betrekking tot de zoekduur naar de eerste baan. De figuur geeft weer welk deel van de schoolverlaters 4 maanden of langer werkloos is geweest voordat de eerste baan gevonden werd. Gediplomeerden van de twee laagste niveaus van het MBO-BOL (13%) en van HBO (14%) zoeken doorgaans het vaakst vier maanden of langer alvorens hun eerste baan te vinden. Voor de laatstgenoemde groep ligt dit eerder voor de hand omdat hoger opgeleiden er meer baat bij hebben om wat langer te zoeken naar een geschikte baan. BBL'ers hebben de minste tijd nodig bij de zoektocht naar hun eerste baan. Van de lagere en hogere BBL-niveaus zoekt respectievelijk 4% en 2% vier maanden of langer alvorens de eerste baan te vinden. Dit hangt zonder twijfel samen met het feit dat de gediplomeerden van het MBO-BBL regelmatig bij de werkgever waar zij de opleiding hebben gevolgd blijven werken. Tot slot geldt voor zowel de gediplomeerde BOL-uitstroom als de gediplomeerde BBL-uitstroom dat naarmate het niveau van de voltooide opleiding lager is, er langer gezocht moet worden voordat de eerste baan gevonden wordt.

Figuur 4
Werkloosheid onder gediplomeerde schoolverlaters (%)

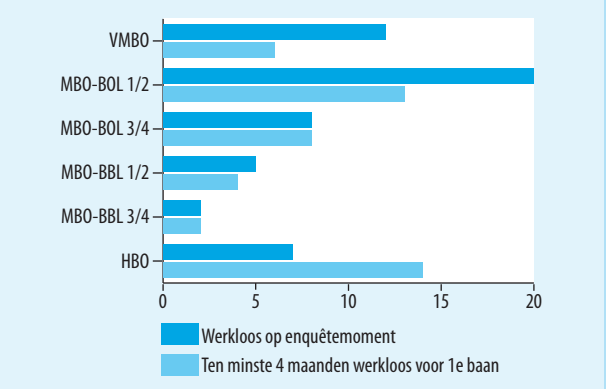

Bron: ROA (SIS)

Figuur 5 geeft de ontwikkeling van de werkloosheid voor de verschillende opleidingsniveaus van het MBO en de afgestudeerden van het HBO weer. Nadat de werkloosheid in 2007 en 2008 relatief laag was, zien we in 2009 als gevolg van de uitbraak van de economische crisis op alle onderwijsniveaus een (sterke) stijging in de werkloosheid. In 2010 zien we een stabilisering, en deels (MBO-BOL niveau 3/4) zelfs een daling. Met uitzondering van de gediplomeerden van het MBO-BBL verslechtert in 2011 de situatie weer. Sinds meting 2007 is de werkloosheid dan ook voor de meeste opleidingsniveaus aanzienlijk gestegen: onder de afgestudeerden van het HBO van 3% naar 7%, onder de gediplomeerden van BOL niveau 3/4 van 3% naar 8% en onder de gediplomeerden van BOL niveau 1/2 van 9% naar 20%.

Figuur 5
Trendcijfers werkloosheid naar opleidingsniveau, 2008-2011

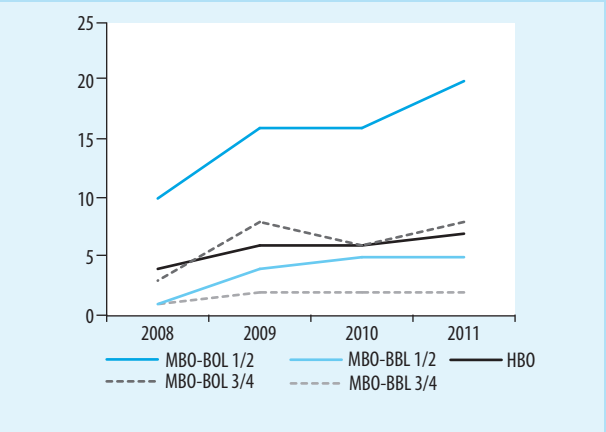

Bron: ROA (SIS)

In figuur 6 worden de werkloosheidspercentages van schoolverlaters per provincie weergegeven. Het gaat hierbij om de provincie waar de schoolverlaters op het enquêtemoment wonen. Schoolverlaters uit Drenthe (13%), Friesland

(13%), Flevoland (12%) en Groningen (10%) zijn het vaakst werkloos. Wat betreft het werkloosheidspercentage kunnen schoolverlaters in 2011 het beste wonen in Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zeeland of Noord-Brabant. Het werkloosheidspercentage onder schoolverlaters bedraagt in deze provincies slechts zo'n 6%.

Figuur 6
Werkloosheidspercentage per provincie

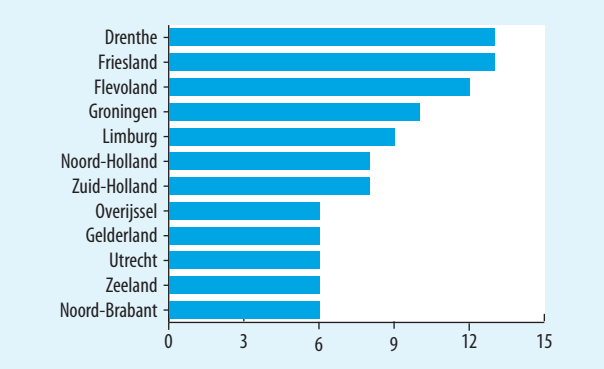

Bron: ROA (SIS)

Naast werkloosheidscijfers zijn er nog enkele andere belangrijke indicatoren die een beeld geven van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Figuur 7 laat zien hoe goed het werk van schoolverlaters aansluit bij hun afgeronde opleiding wat betreft niveau en richting. Van alle werkende schoolverlaters heeft gemiddeld zo'n driekwart een baan op minimaal het eigen opleidingsniveau. Van de werkende VMBO-uitstroom geeft bijna 8 op de 10 aan een baan op minimaal het eigen opleidingsniveau te hebben. Dit kan verklaard worden door het feit dat er weinig banen zijn waarvoor het vereiste opleidingsniveau lager is dan VMBO. Ook gediplomeerde schoolverlaters van de hogere BOL-niveaus (80%) vinden relatief vaak een baan op ten minste het eigen niveau. Voor zowel BOL als BBL geldt dat schoolverlaters van niveau 1 en 2 minder vaak werk op het eigen niveau hebben dan hun studiegenoten van de hogere niveaus Bovendien blijken zo'n 8 op de 10 HBO-afgestudeerden een functie op minimaal het eigen niveau te hebben (78%). Werkzame schoolverlaters met een diploma HBO onderwijs hebben erg vaak een baan op minimaal hun eigen niveau, terwijl degenen met een diploma HBO gedrag en maatschappij juist vaak onder hun niveau werken. Op MBO-niveau werken gediplomeerden uit de sectoren gezondheidszorg en gedrag en maatschappij relatief vaak op ten minste het eigen niveau.

Naast het niveau van de functie is ook de richting van de functie van belang om iets te kunnen zeggen over de kwaliteit van de baan. In de vragenlijst is daarom gevraagd om aan te geven wat volgens de werkgever de vereiste opleidingsrichting is. De vereiste opleidingsrichting zegt iets over de mate waarin iemand werkzaamheden verricht die binnen het beroependomein vallen waarvoor hij of zij is opgeleid. Uit figuur 7 blijkt dat schoolverlaters van het VMBO en de niveaus 1 en 2 binnen BOL het minst vaak werkzaam zijn binnen het eigen beroependomein. Van deze werkzame schoolverlaters werkt tussen de 60% (VMBO) en 63% (BOL 1/2) in de eigen of een verwante richting. Bij de hogere niveaus werkt 79% van de BOL'ers in het eigen beroependomein, terwijl dit bij de BBL'ers zelfs 85% is. Van de HBO'ers werkt 78% in de eigen richting of in een verwante richting. Verder valt nog op dat schoolverlaters van de hogere MBO niveaus met een opleiding richting gezondheidszorg of gedrag en maatschappij vaak een baan vinden die gerelateerd is aan hun opleiding. In het HBO geldt dit voor de afgestudeerden uit de sectoren onderwijs en gezondheidszorg.

Figuur 7
Percentage met een baan op minimaal eigen niveau en percentage met een baan in eigen/verwante richting

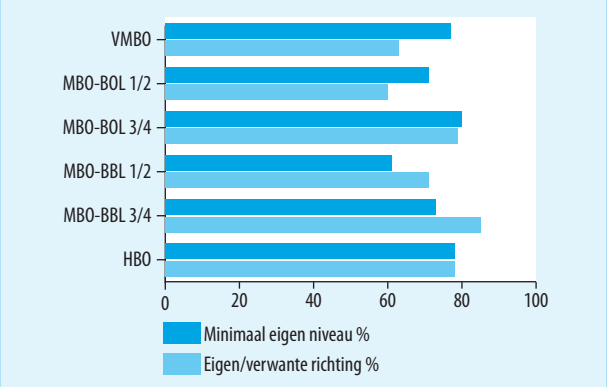

Bron: ROA (SIS)

De geënquêteerden is eveneens gevraagd wat zij vinden van de aansluiting tussen de gevolgde opleiding en de huidige functie. Figuur 8 geeft weer welk deel van de werkzame schoolverlaters de aansluiting voldoende of goed vindt. BBL-gediplomeerden van de hogere en lagere niveaus zijn met respectievelijk 85% en 77% het vaakst tevreden over de aansluiting. Een mogelijke verklaring hiervoor is de sterkere relatie tussen opleiding en arbeidsmarkt in de BBL. In het HBO is 74% van de werkende afgestudeerden van mening dat de aansluiting tussen opleiding en werk voldoende of goed is. Hoewel werkenden van de lagere BOL-niveaus het minst tevreden over de aansluiting blijken te zijn, vindt van deze groep nog altijd 7 op de 10 werkenden dat de aansluiting tussen opleiding en huidige functie voldoende of goed is. Over de hele linie zijn schoolverlaters uit de gezondheidszorg behoorlijk tevreden over de aansluiting tussen opleiding en werk.

Figuur 8
Percentage dat de aansluiting tussen opleiding en werk als goed of voldoende beoordeelt

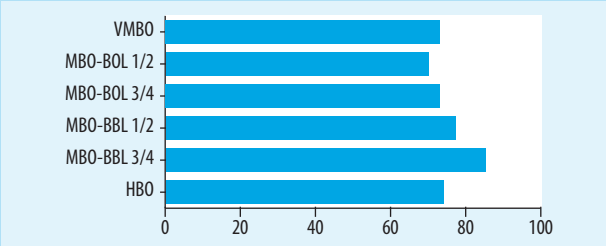

Bron: ROA (SIS)

Een andere indicator voor de kwaliteit van het werk en de transitie tussen onderwijs en arbeidmarkt is de beloning die werkzame schoolverlaters ontvangen. In tabel 2 wordt per opleidingsniveau het gemiddelde bruto uurloon weergegeven. Het uurloon biedt een eerlijkere vergelijking dan het maandloon, omdat verschillen in het maandloon ook veroorzaakt kunnen worden door het aantal gewerkte uren. Het gemiddeld bruto uurloon neemt zoals verwacht toe met het opleidingsniveau. Het gemiddeld bruto uurloon van werkende VMBO-schoolverlaters is € 4,48, hetgeen wederom iets lager is dan een jaar eerder (€ 4,68). Bij de gediplomeerden van BOL niveau 1/2 is het uurloon sinds 2010 constant gebleven op € 7,69, terwijl het bij de afgestudeerden van de hogere BOL niveaus licht gedaald is van €10,37 tot € 10,10. Bij de overige opleidingsniveaus is het gemiddelde uurloon wel enigszins gestegen ten opzichte van 2010. Zowel voor BOL als BBL is het uurloon hoger naarmate het niveau van het diploma hoger is. BBL-schoolverlaters verdienen gemiddeld genomen iets meer dan hun studiegenoten van BOL, wat verklaard kan worden uit het feit dat werkende BBL'ers gemiddeld ouder zijn dan werkende BOL'ers en vaak al iets meer werkervaring hebben opgebouwd. Het gemiddeld bruto uurloon onder afgestudeerde HBO'ers is € 13,38 wat een lichte daling tegenover de meting in 2010.

Bij de afzonderlijke opleidingssectoren valt het op dat afgestudeerden in de sector gezondheidszorg gemiddeld een relatief hoog bruto uurloon hebben. Omdat zij echter vaker in deeltijd werken dan andere afgestudeerden betekent dit niet automatisch dat zij ook een hoog bruto maandloon hebben.

Tabel 2
Gemiddeld bruto uurloon

	VMBO	MBO-BOL 1/2	MBO-BOL 3/4	MBO-BBL 1/2	MBO-BBL 3/4	HBO
Bruto uurloon (euro)	4,48	7,69	10,10	10,42	12,73	13,38

Bron: ROA (SIS)

5. Tevredenheid met opleiding achteraf

In figuur 9 wordt het percentage gediplomeerde schoolverlaters weergegeven dat de afgeronde opleiding, achteraf bezien, opnieuw zou volgen. Hierbij gaat het alleen om schoolverlaters van het MBO en HBO. De overgrote meerderheid van de gediplomeerde schoolverlaters zou achteraf bezien opnieuw kiezen voor de gevolgde opleiding. De BBL-gediplomeerden van de hogere niveaus (87%) zouden het vaakst opnieuw voor de gevolgde opleiding kiezen. Maar ook van de VMBO-gediplomeerden, die achteraf het minst vaak nogmaals voor dezelfde opleiding zouden kiezen, zegt nog altijd 3 op de 4 voor dezelfde opleiding te zullen kiezen. Gediplomeerden van de hogere BOL-niveaus, de lagere BBL-niveaus alsook HBO, geven in zo'n 8 van de 10 gevallen aan opnieuw voor de gevolgde opleiding te zullen kiezen als zij nog eens opnieuw zouden mogen kiezen.

Figuur 9
Gevolgde opleiding opnieuw kiezen

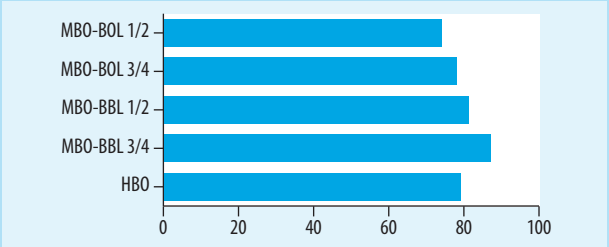

Bron: ROA (SIS)

Algemeen

	Opleiding goede basis om te starten op arbeidsmarkt (%)	Opleiding goede basis voor verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)	Opleiding achteraf opnieuw kiezen %
VMBO	25	55	88
VMBO theoretische leerweg	19	56	91
VMBO landbouw	21	47	84
VMBO techniek	34	61	90
VMBO economie	31	51	86
VMBO gezondheidszorg	26	53	85
MBO	46	56	80
BOL	42	55	77
BOL 1	45	50	75
BOL 2	39	54	74
BOL 2 landbouw	50	68	78
BOL 2 techniek	34	56	75
BOL 2 economie	34	46	67
BOL 2 gezondheidszorg	44	59	80
BOL 3	44	56	76
BOL 3 landbouw	25	33	73
BOL 3 techniek	35	43	76
BOL 3 economie	38	52	70
BOL 3 gezondheidszorg	55	71	78
BOL 3 gedrag en maatschappij	50	57	86
BOL 4	42	56	79
BOL 4 landbouw	34	48	74
BOL 4 techniek	41	54	80
BOL 4 economie	39	55	76
BOL 4 gezondheidszorg	55	64	85
BOL 4 gedrag en maatschappij	42	55	80
BBL	51	58	84
BBL 1	32	41	78
BBL 2	49	54	82
BBL 2 landbouw	49	51	86
BBL 2 techniek	51	54	85
BBL 2 economie	41	48	74
BBL 2 gezondheidszorg	49	64	80
BBL 3	58	64	88
BBL 3 landbouw	53	60	87
BBL 3 techniek	56	62	85
BBL 3 economie	42	54	88
BBL 3 gezondheidszorg	75	77	92
BBL 3 gedrag en maatschappij	53	58	85

Algemeen

	Opleiding goede basis om te starten op arbeidsmarkt (%)	Opleiding goede basis voor verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)	Opleiding achteraf opnieuw kiezen %
BBL 4	56	65	85
BBL 4 landbouw	46	61	-
BBL 4 techniek	52	63	86
BBL 4 economie	47	58	86
BBL 4 gezondheidszorg	63	75	85
BBL 4 gedrag en maatschappij	68	65	87
HBO	46	60	79
HBO landbouw	52	67	77
HBO techniek	57	66	86
HBO economie	45	60	72
HBO gezondheidszorg	51	62	85
HBO gedrag en maatschappij	36	57	75
HBO onderwijs	52	54	85
HBO taal en cultuur	25	65	84
Totaal	39	57	86

Bron: ROA (SIS)

Vervolgopleiding

	Aansluiting redelijk/goed %	Netto uitval in vervolgopleiding %	Studiewisselaar in vervolgopleiding %
HAVO/VWO	76	2	14
HAVO	71	3	14
VWO	83	1	14
VMBO	75	2	8
VMBO theoretische leerweg	75	2	9
VMBO landbouw	73	3	5
VMBO techniek	75	4	5
VMBO economie	76	3	9
VMBO gezondheidszorg	75	4	6
MBO	70	7	3
BOL	67	7	4
BOL 1	84	4	2
BOL 2	75	4	3
BOL 2 landbouw	83	6	0
BOL 2 techniek	74	1	1
BOL 2 economie	75	6	5
BOL 2 gezondheidszorg	76	5	2
BOL 3	70	8	2
BOL 3 landbouw	63	19	0
BOL 3 economie	68	6	3
BOL 3 gezondheidszorg	76	7	1
BOL 3 gedrag en maatschappij	73	13	3
BOL 4	59	9	5
BOL 4 landbouw	57	11	7
BOL 4 techniek	59	8	4
BOL 4 economie	59	7	5
BOL 4 gezondheidszorg	60	7	3
BOL 4 gedrag en maatschappij	60	13	6
BBL 1	90	3	0
BBL 2	82	3	0
BBL 3	79	7	0
BBL 4	67	6	6
HBO	-	7	0
HBO landbouw	-	6	0
HBO techniek	-	8	1
HBO economie	-	7	1
HBO gezondheidszorg	-	4	0
HBO gedrag en maatschappij	-	6	1
HBO onderwijs	-	7	0
HBO taal en cultuur	-	8	0

Bron: ROA (SIS)

Arbeidsmarkt

	Minimaal op eigen niveau %	Eigen/verwante richting %	Aansluiting voldoende/goed %	Werkloos %	Intrede werkloosheid > 3 mnd. %	Bruto uurloon euro
VMBO	76	63	74	12	6	4,48
VMBO theoretische leerweg	70	51	60	22	6	4,55
VMBO landbouw	71	56	73	7	7	4,30
VMBO techniek	86	74	85	7	4	4,82
VMBO economie	76	55	74	12	11	3,95
VMBO gezondheidszorg	69	66	62	10	6	4,31
MBO	72	77	78	7	7	10,79
BOL	78	74	73	11	10	9,55
BOL 1	74	59	73	35	17	6,72
BOL 2	71	61	69	17	12	7,89
BOL 2 landbouw	61	69	51	19	12	6,55
BOL 2 techniek	68	48	57	13	10	8,69
BOL 2 economie	63	56	70	17	17	7,62
BOL 2 gezondheidszorg	84	76	78	18	9	7,89
BOL 3	76	75	76	10	8	9,57
BOL 3 landbouw	73	73	62	10	21	8,37
BOL 3 techniek	84	80	76	4	12	8,84
BOL 3 economie	62	61	71	16	12	8,54
BOL 3 gezondheidszorg	79	81	78	2	5	9,78
BOL 3 gedrag en maatschappij	86	84	81	11	6	11,18
BOL 4	82	80	73	7	7	10,35
BOL 4 landbouw	68	76	65	8	7	9,52
BOL 4 techniek	77	82	66	7	7	10,48
BOL 4 economie	80	71	73	9	8	9,21
BOL 4 gezondheidszorg	90	90	80	3	3	11,52
BOL 4 gedrag en maatschappij	86	82	72	8	9	10,78
BBL	67	79	81	4	3	11,69
BBL 1	40	58	71	8	3	10,13
BBL 2	65	74	79	5	5	10,50
BBL 2 landbouw	67	73	82	2	5	9,39
BBL 2 techniek	66	78	77	4	6	10,36
BBL 2 economie	54	50	75	7	3	10,63
BBL 2 gezondheidszorg	78	89	87	4	1	11,49
BBL 3	66	84	86	2	2	12,12
BBL 3 landbouw	60	92	76	3	0	10,91
BBL 3 techniek	54	84	87	3	2	12,66
BBL 3 economie	58	65	78	1	2	10,40
BBL 3 gezondheidszorg	80	93	95	0	2	12,69
BBL 3 gedrag en maatschappij	93	94	89	3	2	12,89

Arbeidsmarkt

	Minimaal op eigen niveau %	Eigen/verwante richting %	Aansluiting voldoende/goed %	Werkloos %	Intrede werkloosheid > 3 mnd. %	Bruto uurloon euro
BBL 4	87	87	81	3	2	13,72
BBL 4 techniek	81	90	91	0	2	15,25
BBL 4 economie	80	74	80	6	2	12,45
BBL 4 gezondheidszorg	92	96	79	2	0	13,72
BBL 4 gedrag en maatschappij	100	96	85	3	6	14,20
HBO	78	78	74	7	14	13,38
HBO landbouw	74	72	73	8	13	12,57
HBO techniek	87	86	77	4	13	14,05
HBO economie	78	65	69	8	16	13,35
HBO gezondheidszorg	81	93	80	2	7	15,12
HBO gedrag en maatschappij	55	85	70	7	17	13,36
HBO onderwijs	92	92	85	6	10	13,57
HBO taal en cultuur	68	62	68	9	16	9,16
Totaal	73	75	76	7	8	10,54

Bron: ROA (SIS)

Trendcijfers werkloosheid

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HAVO	2	8	17	18	19	11	17	17	19	15	9
VWO	6	4	13	15	19	5	23	11	12	18	9
VMBO	6	3	7	6	12	6	6	9	6	8	12
MBO-BOL 1/2	7	8	16	25	21	13	9	10	16	16	20
MBO-BOL 3/4	2	4	4	11	8	6	3	3	8	6	8
MBO-BBL 1/2	-	-	-	-	-	-	3	1	4	5	5
MBO-BBL 3/4	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	2
HBO	3	3	6	6	5	5	3	4	6	6	7

-: Niet beschikbaar
Opmerking: In de metingen van 2000 t/m 2002 betreft het schoolverlaters van MAVO/VBO. Vanaf de meting 2003 betreft het schoolverlaters van VMBO.
Toelichting: Het jaartal heeft betrekking op het meetjaar. In 2011 is het cohort 2009-2010 bevraagd.

Colofon

© Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden verveelvoudigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur van het ROA.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Maastricht University
School of Business and Economics
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Vormgeving
ROA secretariaat, Maastricht

september 2012

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T +31 43 3883647
F +31 43 3884914
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Maastricht University
School of Business and Economics